

ЗМІСТ

Позачергове засідання (Середа, 22 травня 2019 року)

Обмін думками щодо питання зміни виборчої системи для виборів народних депутатів України	...2
Заяви депутатських фракцій і груп:	
«Партія «Відродження» та «Опозиційний блок»	...45
«Блок Петра Порошенка» та «Народний фронт»	...47
Голосування щодо включення до порядку денного пленарного засідання проектів законів:	
«Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку зі зміною виборчої системи для виборів народних депутатів України»	...49
«Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо здійснення закупівель під час виборчого процесу»	...49
Інформація про зміни у складі депутатських фракцій і груп	...50
Інформація про створення міжфракційного депутатського об'єднання «Бізнес-Варта»	...50

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ПОЗАЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

*Сесійний зал Верховної Ради України
22 травня 2019 року, 12 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий день, шановні колеги! Прошу заходити до залу і приготуватися до реєстрації.

Колеги, готові?

Увімкніть систему «Рада».

У сесійному залі зареєструвалися 222 народних депутати.

Колеги, прошу взяти участь у реєстрації. Прошу зареєструватися для участі в засіданні.

Зареєструвалися 208 народних депутатів.

Шановні колеги! (*Шум у залі*). Увага! Хочу повідомити, що, згідно з Регламентом позачергове пленарне засідання може розпочатися і без реєстрації 226. Тому немає сенсу не реєструватися. Я все одно відкрию засідання, зареєструєтеся ви чи ні. Безглуздо не реєструватися.

Прошу взяти свої картки і вставити в систему «Рада».

Наголошую, пленарне засідання я відкрию незалежно від того, скільки депутатів зареєструється. Тому прошу всіх взяти участь у реєстрації.

Колеги, ще раз наголошую, згідно з Регламентом я можу розпочати пленарне засідання і без 226 голосів.

Отже, колеги, прошу вас ще раз зареєструватися для участі в позачерговому пленарному засіданні Верховної Ради України.

Увімкніть систему «Рада».

У сесійному залі зареєструвалися 240 народних депутатів.

У зв'язку з вимогою Президента України про скликання позачергового пленарного засідання Верховної Ради України восьмого скликання та відповідно до частини другої статті 83 Конституції України

та частини восьмої статті 19 Регламенту Верховної Ради України позачергове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Колеги, маю зробити два повідомлення.

Перше. Сьогодні 140 років від дня народження Головного отамана військ і флоту УНР Симона Петлюри (*Оплески*). Завтра, 23 травня, українці відзначатимуть День героїв. У цей день 1938 року більшовицький агент у Роттердамі вбив провідника ОУН Євгена Коновальця. Ні Петлюра, ні Коновалець ніколи не запропонували б українцям референдум про примирення з Росією. Ці люди боролися з Росією, воювали за Україну (*Оплески*).

Рекомендую Президенту і його команді добре вивчити уроки української історії і не шукати шляхів капітуляції перед Росією (*Оплески*).

Тим, які пропонують помиритися з Росією, нагадую, що саме 22 травня 2014 року, я тоді був секретарем Ради національної безпеки і оборони, поблизу української Волновахи росіяни жорстоко і цинічно розстріляли колону української 51-ї окремої механізованої бригади. Тоді трагічно загинули 18 українців. Недопустимо, щоб життя тисяч українців було віддане намарне.

Прошу вшанувати хвилиною мовчання всіх, які загинули в боротьбі за Українську державу. Ми їх не зрадимо!

(Хвилина мовчання).

Дякую.

Друге. Колеги, я повинен це сказати. Учора відбулися консультації голів фракцій з Президентом України Зеленським. Близько п'яти разів я ставив запитання Президенту України про те, на якій підставі він планує підписати указ про розпуск парламенту. Я вимагав, щоб була стенограма. І я почув одну відповідь: коаліції, як він вважає, не існує вже два роки.

Я двічі дуже уважно перечитав в Конституції повноваження Президента України, і не знайшов серед його повноважень того, що він може встановлювати або стверджувати існування коаліції (*Оплески*), як, до речі, не має таких повноважень і Голова Верховної Ради України. Для мене як для Голови Верховної Ради України існує єдиний факт розпуску парламенту – це коли сама коаліція з цієї трибуни оголосила 17 травня 2019 року про свій розпуск, і з того моменту

почався конституційний термін 30 днів для формування нової коаліції. Зараз ми перебуваємо в конституційному процесі формування коаліції.

Вважаю, що указ про розпуск парламенту суперечить чинній Конституції (*Оплески*). Тому я вчора заявив і повторюю зараз, що тепер діятиму виключно в межах законодавчих повноважень (*Шум у залі*). Завжди діяв і буду діяти й надалі.

Хочу зазначити, що, на моє глибоке переконання, указ Президента – це не лише зневажання Конституції, а заведення України в конституційну кризу. Воюючи Україну завели в конституційну кризу (*Оплески*).

Я розумію, що указ Президента я як Голова Верховної Ради України і Верховна Рада України не можемо зупинити. Його відповідність до положень Конституції може визначити лише суд. Я знаю, народні депутати планують подати звернення до Конституційного Суду України, і я підтримую цю ініціативу народних депутатів України (*Оплески*). Розумію, що рішення Конституційного Суду може бути пізніше, ніж проведення самих виборів. Разом з тим переконаний, що я як Голова Верховної Ради України маю дати політичну оцінку цьому указу і сказати, що його автор нестиме відповідальність відповідно до закону і перед народом України (*Оплески*). Усьому прийде свій час. Один Президент вже починав свої дії з порушення Конституції.

Колеги, хочу вам повідомити, що до мене надійшло звернення Президента з проханням включити до порядку денного сесії два законопроекти. Згідно з Регламентом я невідкладно підписав розпорядження про скликання позачергового пленарного засідання Верховної Ради України і паралельно подав лист з проханням уточнити номери законопроектів, які пан Президент хоче, щоб розглянула Верховна Рада України.

Один законопроект був поданий дві години тому, і він є зареєстрований, другий – поданий об 11:45, але, на жаль, з дуже грубим порушенням закону, бо передбачається змінити і виборчу систему, і публічні закупівлі в одному законопроекті (*Шум у залі*). Апарат усіма силами допомагає представнику Президента привести подання у відповідність із законом, і, як тільки все буде приведено у відповідність, законопроект одразу буде зареєстрований. Думаю, протягом 30 хвилин законопроект буде зареєстрований.

А зараз, поки представник новообраного Президента приводить законопроект у відповідність із положеннями Конституції, нам є сенс провести обговорення.

Отже, на правах Голови Верховної Ради України прошу голів фракцій записатися на виступи в обговоренні щодо ситуації, яка склалася. Відводимо по 3 хвилини на виступ (*Шум у залі*).

Позафракційним я також дам 15 хвилин на виступи. Я з повагою до вас ставлюся.

Від фракції «Опозиційний блок» до слова запрошується голова фракції Вадим Новинський. Будь ласка (*Шум у залі*).

Ой, колеги, я перепрошую. Пройшов запис від депутатів, а я прошу записатися на виступи від фракцій. Будьте уважні!

Прошу перезаписатися на виступи від фракцій. Виступи депутатів – потім.

Від фракції «Блок Петра Порошенка»...

Покажіть, будь ласка, на табло список виступаючих. Що з системою «Рада»?

До слова запрошується голова фракції «Блок Петра Порошенка» Артур Герасимов. Будь ласка, 3 хвилини.

ГЕРАСИМОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Шановні українці! Учора новообраний Президент підписав Указ «Про дострокове припинення повноважень Верховної Ради України та призначення позачергових виборів». Фракція «Блок Петра Порошенка» наразі повністю готова до дострокових виборів до парламенту. Ми готові до виборів парламенту організаційно, а головне – змістовно.

Хочу сказати, що цей указ, і тут я повністю підтримую позицію Голови парламенту Андрія Парубія, грубо порушує Конституцію України. Під час проведення консультацій новообраного Президента з лідерами фракцій всі про це говорили під стенограму.

Відносно «пожежних» змін до виборчого законодавства. У законопроекті, який, до речі, ніхто не бачив, бо не отримали його завчасно, і, на жаль, ніхто не розуміє, що в ньому, пропонуються «фасадні» зміни, які не вдосконалять виборче законодавство і не зміцнять

демократичні стандарти, а, навпаки, те, що ми знаємо, навіть погіршить їх.

Ініціатори швидкої корекції закону залишають незмінною ключову проблему – закритість партійних списків. Якою не була б система – змішаною, мажоритарною чи пропорційною – списки мають бути відкритими. Це і є реформа. Усе інше – її імітація або чистої води політична кон'юнктура.

Пропоноване зниження прохідного бар'єру до 3 відсотків створює ситуацію політичної безвідповідальності і може бути шляхом до політичної дезінтеграції України – проведення до парламенту регіональних політичних проектів та кишенькових партій, які фінансуються олігархами.

Хочу наголосити, що процес змін до виборчого законодавства має відбуватися у чіткій відповідності до Регламенту та процедур парламенту. Зміни виборчого законодавства мають відбуватися відповідно до міжнародних стандартів ОБСЄ, про що заявила і Центральна виборча комісія. Усталена міжнародна практика у демократичних країнах не передбачає зміни виборчого законодавства пізніше, ніж за рік до проведення виборів, тим паче за декілька тижнів до проведення виборів.

Пропорційна система із закритими списками – це велика корупція. Ось, що говорить нам громадянське суспільство. Тому наша фракція не підтримуватиме цього законопроекту.

Фракція партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність» переконана, що Верховна Рада має найближчим часом зосередитися на ретельному розгляді в другому читанні проекту Виборчого кодексу, знайти оптимальну модель відкритих списків і підтримати його в цілому.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Герасимов.

До слова запрошується Антон Яценко, який представить позицію групи «Партія «Відродження».

ЯЦЕНКО А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець). Шановні виборці! Шановне керівництво Верховної Ради та колеги народні депутати! Україна сьогодні має чіткі прагнення до Європейського Союзу, що ми зафіксували в Конституції. За всіма європейськими нормами не може змінюватися законодавство навіть за рік до виборів, не кажучи про два місяці.

Проте група «Партія «Відродження» офіційно звертає увагу на таке. На сьогодні, я це кажу для стенограми, у нас є ряд законопроектів ([№ 7366-1](#) та інші, усього сім), які були зареєстровані ще в грудні 2017 року. Будь-який законопроект, який є точковим щодо зміни виборчої системи, по суті, є альтернативним. Але оскільки два тижні минули, то не підлягають реєстрації. Це перше.

Друге. Ми не можемо сьогодні розглядати поданого законопроекту, тому що згідно з Регламентом кожен народний депутат, у тому числі і я, прошу це для стенограми зафіксувати, має можливість протягом 14 днів подати альтернативний законопроект.

Хочу сказати, що сьогодні нам пропонується атавістична річ – закрита виборча система, коли партійні боси, фактично, формуватимуть список, і ми знову тут побачимо охоронців, водіїв, секретарів, навіть, масажистів, як це колись було. Це взагалі нонсенс. Усі політичні сили, коли йшли на вибори, декларували або мажоритарну систему, або за відкритими списками.

Нагадую, ми прийняли в першому читанні проект Виборчого кодексу. Сьогодні тут намагаються проштовхнути, фактично, зробити переворот – знову повернути нас у ті часи, коли парламенту не буде, будуть штики, як акціонерні товариства. За це не можна голосувати. Згідно з Регламентом не можна це реєструвати, взагалі сьогодні розглядати, бо треба 14 днів, навіть, якщо вже буде зареєстрований. Не можна голосувати за речі, які сьогодні наражають на небезпеку всю Україну, тому що таким чином ми вбиваємо демократію.

Тому група «Партія «Відродження» в будь-якому разі не братиме участі в цій авантурі, і закликаю всіх колег не голосувати за це.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за державницьку позицію.

До слова запрошується Олег Березюк, який представить позицію фракції «Самопоміч». Будь ласка.

БЕРЕЗЮК О.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Про політику. Політика для того, щоб служити людям в їхніх інтересах. Українська політика, яка сьогодні знаходиться в цьому парламенті, служить виключно кільком людям у країні, які обкрадають українських людей, і сьогодні саме ця політика опирається.

У чому різниця, чи вибори 21 липня, чи 21 жовтня? Різниця в тому, що ви протягом трьох-чотирьох місяців хочете ще більше пограбувати Українську державу. У чому різниця між мажоритаркою і пропорційкою? У тому, що мажоритарка українським людям коштує сотні мільярдів гривень, які платять мажоритарникам, які голосують за бюджети. Ось чому сьогодні опір у цій системі. Чиста пропорційка – це повернення до справедливості, коли люди можуть... *(Шум у залі)*.

Хочете відкритих списків? Відкрийте. Нехай кожна партія надрукує в усіх засобах масової інформації списки *(Шум у залі)*. Слабо? *(Шум у залі)*. Ось опір.

А тепер про війну. Війна і мир. Люди обирають владу лише для того, щоб вона захистила їх від агресора. Сьогодні Україна під агресією Росії, має окуповані території, які не референдумами треба захищати, а якісною армією, яка забезпечена економікою і якісним солдатом. Не треба тут зараз кричати, тому що влада саме для цього.

Про економіку. Дві третини, які тут кричать за відкриті чи закриті списки, служать олігархам. Олігархам! І сьогодні, якщо Президент України не позбавить олігархів влади, він буде позбавлений влади українським народом.

Про покарання. Якщо Президент не покарає тих, які п'ять років грабували українську національну ідею, не покарає тих, які привели у 2013-2014 роках війну в Україну, його покарає український народ. І це є об'єктивна реальність української політики *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧА. Від групи «Воля народу» до слова запрошується...

Шановні колеги, хто виступатиме від «Волі народу»?

Шановні колеги, хто від «Волі народу»?

Народний депутат Шахов. Будь ласка.

ШАХОВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одно-мандатний виборчий округ № 114, Луганська область, політична партія «Наш край»). Група «Воля народу». Шановні колеги! Сьогодні нас дивиться вся країна. Очі десятків мільйонів українців прикуті до телевізорів і дивляться на Верховну Раду, на нас, народних депутатів, народних(!), які обираються народом для служіння народу і Україні.

Я сам мажоритарник, який був обраний на довиборах два з половиною року тому. Підняв всю Луганську область. Люди повірили в те, що можна покарати систему, вирішити питання лише працею на благо народу. Сьогодні мажоритарна система є єдиною системою, коли народний депутат може дивитися в очі людям, чути і слухати людей, відчувати проблеми людей (*Оплески*). Саме мажоритарна система сьогодні висвітлює проблеми населення, тому що олігархи захопили електроенергію, газові свердловини, хотіли вкрати землю.

Закритим спискам – ні! Володимир Зеленський говорив тільки за відкриті списки. Відкриті списки повинні бути! І я один із мажоритарників, чий голос із 226, можливо, був вирішальним. Відкриті списки повинні бути, але за пропорційною системою. Мажоритарна система не повинна зникнути в Україні. Мажоритарна система в США – 100 відсотків, у Франція – 100 відсотків, у Німеччині – пропорційна система. Якщо ми йдемо до Європи, то давайте йти європейським шляхом. Люди повинні бачити своїх кандидатів.

Сьогодні, практично, готовий законопроект про відкликання народного депутата. І ми знайдемо майже 300 голосів, щоби відкликати тих депутатів, які не працювали у своїх округах. Є місто Северодонецьк. В окрузі народний депутат не з'являвся п'ять років, як не з'являвся він п'ять років і в парламенті, вкрав 125 мільярдів гривень. Треба було його оголосити зниклим безвісти, бо й досі його ніхто не бачив.

Тому відкликати народного депутата треба. Я перший зробив це в Луганській області, потім це пішло по країні. Відкликали депутатів місцевих рад, і треба відкликати депутатів-мажоритарників і списочників. Не голова партії це вирішує, а народ.

Тому «Воля народу» сьогодні за відкриті списки, пропорційну систему. Законопроект вже є, за нього можна проголосувати. Закритим спискам – ні! Лише для народу і за народ.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від Радикальної партії до слова запрошується Олег Валерійович Ляшко. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановні українці! Шановні колеги! За політичними баталіями всі ви забули одну важливу дату в житті України: сьогодні річниця перепоховання, повернення праху Тараса Шевченка в Україну. Наш геній писав: «Та не однаково мені, як Україну злії люде присплять, лукаві, і в огні її, окраденою, збудять...».

Те, що сьогодні відбувається в Україні, – це демонстрація перед усім світом і народом, що Президент, який два дні тому клявся на вірність Конституції, топчеться по ній ногами (*Оплески*). Неконституційні рішення Президента призвели до конституційної кризи у воюючій країні, яка загрожує добробуту кожній українській сім'ї. Президент Зеленський діє, як Янукович, який у 2010 році, вигравши вибори, через продажних суддів Конституційного Суду, змінив Конституцію. Президент Зеленський і його команда – подивіться на призначення і проаналізуйте – сьогодні, користуючись своїм тимчасовим рейтингом, намагаються, фактично, захопити, узурпувати владу в Україні. Стаття 5 Конституції України забороняє узурпацію влади.

З моменту знищення Конституції Зеленський – узурпатор. Паралізовані його рейтингом правоохоронні органи бездіють і проявляють абсолютну байдужість.

Чи треба вибори до Верховної Ради? Безумовно, треба. Але проведення виборів до Верховної Ради за старим корумпованим законом – це чистої води авантюра, яка переслідує не зміну політичного класу, не боротьбу з корупцією, не очищення влади, а захоплення влади, тому що немає нічого більш мінливого, ніж рейтинги.

Тому я хочу сказати, Президент Зеленський діє, як Порошенко. Порошенко призначав своє оточення – Гладковських, Свиначуків, Кононенків, Грановських посадив на схеми і на корупційні потоки. Сьогодні Зеленський так само все своє оточення посадив на потоки, створені Порошенком. Я запитую: де нове життя, де прозорість, де декларована підзвітність громадянам?

Законопроект про зміну виборчої системи, яку вніс Зеленський, – закриті партійні списки – це більш корупційна схема, ніж мажоритарка (*Оплески*). Я проти мажоритарки, тому що кожен мажоритарник знає, скільки треба заплатити грошей, щоб...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

ЛЯШКО О.В. ...щоб отримати депутатський мандат. Але я проти закритих списків, які запропонував Зеленський. Закриті списки – це партійним лідерам носитимуть по 5 мільйонів доларів за місце у списку. Ту саму корупцію пропонує Зеленський.

Тому ми за відкриті партійні списки, за зміну виборчої системи і за проведення парламентських виборів за новою, відкритою, прозорою виборчою системою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 10 секунд.

ЛЯШКО О.В. Зеленський пропонує очолити корупцію, консервувати її і управляти нею. Ми переходимо в опозицію до узурпатора Зеленського (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Опозиційний блок» до виступу запрошується голова фракції Вадим Новинський. Будь ласка.

НОВИНСЬКИЙ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні народні депутати! Шановні співвітчизники! Дострокові вибори до Верховної Ради вчора стали фактом: опублікований відповідний указ Президента і призначено дату виборів. Це політичне рішення, не бездоганно юридичне, але відповідальність за нього лежить на Президенті. Наше завдання як депутатського корпусу – визначити правила, за якими відбуватимуться ці вибори.

Фракція «Опозиційний блок» підтримує ідею проведення виборів до Верховної Ради за пропорційною партійною системою з відкритими списками. Ми вважаємо, що це приведе до структурування суспільства за партійними вподобаннями і стане запорукою відповідальності політиків перед виборцями. Але ми категорично проти зміни законів після старту виборчого процесу, що співпадає з європейськими традиціями виборчого процесу і позицією Венеціанської комісії.

У 2014 році ми обіцяли виборцям саме відкриті списки, а не закриті. Ми виступаємо за прийняття Виборчого кодексу, щоб нарешті встановити стабільні правила і припинити переписувати виборче законодавство перед кожними виборами.

Ми вітаємо курс на досягнення миру на Донбасі, до якого ми закликали п'ять років, але твердо наполягаємо на виконанні Мінських угод та прийнятті відповідного пакета законопроектів. «Опозиційний блок» розробив 11 законопроектів, які дозволять інтегрувати людей і території, відбудувати Донбас та утримати стабільний та довготривалий мир.

Хотілося б, щоб за заявами Президента про мир і реінтеграцію були конкретні кроки, і першим із них має стати негайне припинення економічної блокади Донбасу, запровадженої на початку 2017 року. Українські підприємства Донбасу мають працювати за національними законами, сплачувати податки до державного бюджету, а українські громадяни отримувати зарплату в гривнях. Разом з тим мають бути відновлені соціальні гарантії громадянам на тимчасово непідконтрольних територіях, і тоді економічний діалог стане основою для діалогу політичного.

Ми наголошуємо на нагальній потребі якомога скоріше провести обмін полоненими за принципом «всіх на всіх». Люди хочуть від нас миру, справедливості та, нарешті, вибратися зі злиднів.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від фракції «Батьківщина» до слова запрошується голова фракції Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дорогі друзі! Знесилене, знекровлене, обібране, вигнане за межі України, українське суспільство на президентських виборах проголосувало за ключові, глибокі зміни. Ми ж розуміємо, що суспільство проголосувало за зміни (*Оплески*), що більше ніхто не хоче терпіти таке припущення і України у світі, і українців в Україні.

Зараз ми стоїмо на порозі нових парламентських виборів. І йдеться про те, чи будуть вибори за старою виборчою системою, чи за новою. Ми можемо, що завгодно якимось дивним чином роз'яснювати людям, але всі точно знаємо, що в парламенті, на жаль, майже не працює Регламент, а сьогодні у нас свято Регламенту. Ми що, не пам'ятаємо, як вночі приймали бюджет, якого в очі не бачили, як вносили до порядку денного закони, які навіть не зареєстровані? А сьогодні свято Регламенту – пояснюють, що щось не так зареєстровано для зміни виборчої системи в Україні.

Так, потрібні дострокові вибори до парламенту. Але, якщо вибори провести за старою виборчою системою, то я хочу у всіх депутатів у цьому залі запитати, чи хочемо ми, щоб зберігалися ті кулуарні корупційні порядки, які є в цій Верховній Раді? Ну, ви ж усі знаєте, як працюють з урядом окремі депутати, як клани непогано собі влаштувалися у парламенті.

Дорогі друзі! Тут питання не до нового Президента і не до тих, хто сьогодні за чи проти цього законопроекту. Питання одне: хтось у цьому залі хоче благополуччя своїй країні, хтось у цьому залі хоче збільшення капіталізації свого бізнесу, хтось у цьому залі мусить їхати і дивитися в очі людям. І якщо країна не зміниться, а вона не

зміниться, якщо вибори проведемо за старою виборчою системою, то як буде країна жити? Ось про що треба думати.

Треба негайно міняти виборчий закон, тому що це основа політичної системи в Україні. І якщо вона залишиться корумпованою, мажоритарною, нікчемною, то наслідки ми будемо мати ті самі. І добре, що сьогодні запропонували нову виборчу систему. Давайте за неї проголосуємо і зробимо перший крок (*Шум у залі*).

Дорогі друзі, я не розумію, чесно кажучи, про що ми зараз кричимо. Нам потрібна нова, відповідальна виборча система, без...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

ТИМОШЕНКО Ю.В. ...без мажоритарки. На парламентські вибори треба іти виключно за новою системою, інакше нічого не зміниться. Ми голосуємо за (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Колеги, перед тим, як надати слово наступному виступаючому, хочу зазначити: з трибуни прозвучала неправда. Жодного разу Верховна Рада України цього скликання за мого головування не вносила до порядку денного сесії законопроекти, які не були зареєстровані. Хочу наголосити, що всі законопроекти, нагадую, і щодо реформи освіти, і медицини розглядалися за повною процедурою з розглядом кожної поправки, як це було і з законом про мову.

Цей парламент, Верховна Рада України, яка прийняла закони про декомунізацію, реформи освіти і медицини, про мову, церковні закони, має від кожного із нас отримати важливе звучання про її позитивну важливу діяльність. Або ми не поважаємо тих законів, або ми не поважаємо тих рішень, які самі приймали в цьому залі.

Дякую вам.

До слова запрошується голова фракції «Народний фронт» Максим Бурбак. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»).* Шановні колеги! Сьогодні третій день після інавгурації новообраного Президента. Настала нова політична реальність. Шокуюча. Уся влада залишилася у Президента. Неприємний

запах 2010 року, коли Янукович неконституційно формував коаліцію і гвалтував Конституцію. А тепер по пунктах.

Перше. Підписаний указ про розпуск Верховної Ради України восьмого скликання. Парламент перетворено в кульгаву качку. Законодавчий орган виштовхнуто в режим виборчого процесу.

Друге. Під питанням стабільна робота Кабінету Міністрів. Після заявленої в інавгураційній промові вимоги про відставку уряду відповідну заяву написав Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман. Таким чином вища законодавча і вища виконавча влада з ініціативи новообраного Президента сьогодні перебувають у підвішеному стані. Дестабілізація роботи найвищих органів виконавчої і законодавчої влади означає, що станом на сьогодні всю відповідальність за ситуацію в Україні несе єдина посадова особа – Президент України.

Третє. Президент Зеленський, розпустивши парламент і дестабілізувавши Кабінет Міністрів, одноосібно взяв відповідальність за всі рішення влади.

Четверте. Учора Президент припустився помилки, і настільки великої, що це більше, ніж помилка. Новий Президент порушив Конституцію, на якій за добу до того приймав присягу тут, на трибуні Верховної Ради, – у перший день на Банковій пан Зеленський підписав указ про розпуск парламенту, не маючи конституційних підстав. Трагічніший факт для початку нової політичної історії України. Починати з порушення Конституції – шлях у трясовину, на дні якої покоїться багато колись багатообіцяючих політичних кар'єр.

Нагадую, 17 травня фракція «Народний фронт» вийшла зі складу коаліції, внаслідок чого за Конституцією парламент отримав 30 днів на формування нової більшості. Окремо наголошую, ані до 17 травня, ані, тим паче, після 17 травня у Президента не було жодних законних підстав видавати указ про розпуск парламенту. Вихід «Народного фронту» з коаліції – наша політична пропозиція Президенту запропонувати спільний порядок денний. Свій план фракція «Народний фронт» запропонувала і озвучила. Водночас це був крок, який максимально високо піднімав правову заборону на розпуск Верховної Ради. Проте Президент пішов шляхом тотальної конфронтації з Конституцією, парламентом та урядом.

Абсолютно непояснювальною є логіка Президента, який спочатку підписує антиконституційний указ про розпуск парламенту, а сьогодні просить парламент прийти і проголосувати.

П'яте. Тріумфальне повернення в Україну колишніх представників влади Януковича викликає стурбованість і обурення в суспільстві. Ми вважаємо, що Президент повинен надати публічне пояснення, які і з ким домовленості дають зелене світло на повернення цих людей.

Виходячи з державних інтересів, необхідності забезпечення функціонування життєдіяльності країни, вимагаємо від Президента Володимира Зеленського...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

БУРБАК М.Ю. Вимагаємо від Президента Володимира Зеленського невідкладно внести на розгляд парламенту кандидатуру на посаду Прем'єр-міністра України та пропозиції щодо членів уряду. Будь-яке зволікання у призначенні уряду в країні, перед якою стоять глобальні виклики національної безпеки, є неприпустимим.

Ми вимагаємо внесення до парламенту кандидатур на посади, призначення яких належать до конституційних повноважень Президента.

Ми здивовані, чому цього не відбувається прямо зараз. Окрім того, ми запитуємо: де першочергові законопроекти, про які говорив пан Зеленський? Парламент готовий їх розглядати і приймати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте ще 30 секунд.

БУРБАК М.Ю. Де законопроект про скасування депутатської недоторканності? Де обіцяні проекти законів про імпічмент Президента, про відкликання народного депутата? Чому ми не розглядаємо пакет економічних законопроектів щодо детінізації економіки, свободи конкуренції, довгострокового дешевого кредитування, формування прозорого ринку землі? Відповідь є очевидною: замість того, щоб працювати в інтересах громад, Володимир Зеленський, цинічно розтоптавши Конституцію і закони, розпочав боротьбу за монополізацію влади в країні (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Колеги, увага! Повідомляю, що вже підготували до реєстрації законопроекти щодо внесення змін, представник Президента поніс їх в Адміністрацію Президента, і з хвилини на хвилину ми зможемо їх зареєструвати.

А зараз, поки чекаємо реєстрації законопроектів, прошу народних депутатів записатися на виступи. Відводимо 20 хвилин.

Бригинець Олександр Михайлович.

Гончаренко. Будь ласка, з трибуни.

ГОНЧАРЕНКО О.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Фракція «Блок Петра Порошенка», Одещина. Шановні друзі! Ви знаєте, дуже цікаво те, що зараз відбувається. Давайте згадаємо, що було зовсім недавно на виборах. Кандидат Зеленський казав нам, що першим законопроектом, який він внесе до парламенту і який треба першим прийняти, буде проект закону про імпічмент Президента.

Володимире Олександровичу, де закон про імпічмент Президента? Ви обіцяли, що ми його першим будемо розглядати. Де закон про імпічмент Президента? Про це вже, навіть, мови немає, це сховали. Це перше.

Друге. Нам казав Володимир Зеленський, що вибори лише за відкритими партійними списками. Де закон про відкриті партійні списки? Де він? Я так розумію, зараз нам запропонують закриті партійні списки, і де, хто буде депутатом, визначатимуть не українські виборці, а визначатиме одна людина – лідер партії, у випадку Зеленського – дві людини: він разом з Коломойським. Це, знаєте, шулерство, яке відбувається на наших очах.

Нам потрібен закон про імпічмент Президента, бо, я так бачу, треба буде реприватизувати нашу країну, тому що сьогодні ми бачимо спробу її приватизації.

Нам казали будуть нові люди, нові обличчя. Адвокат Коломойського глава Адміністрації Президента – нове обличчя? Де нові обличчя? Ми їх не бачимо. Після вчорашніх кадрових рішень вулицю Банкову можна перейменувати на Приватбанкову, я так це розумію.

Тому, шановні друзі, те, що нам зараз всім пропонують, і те, що зараз відбувається, є рейдерське захоплення ще однією інституцією влади. Я дуже сподіваюся, що парламент зможе на це відповісти.

Фракція БПП і я особисто підтримуємо відкриті партійні списки, за які ми голосували в першому читанні і які дійсно можуть дати нову якість парламентаріїв, а не закриті партійні списки, як можливість корупції, продавати місця, набивати собі кишені під лозунгами, що це все для народу і від імені слуги народу. Такі нам «слуги» не потрібні.

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Запрошується до слова народний депутат Мельничук. Будь ласка.

МЕЛЬНИЧУК С.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Прошу передати слово Литвину.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Володимир Литвин. Прошу.

ЛИТВИН В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, самовисуванець). Шановні народні депутати! Те, що відбувається в сесійному залі, нагадує мені один епізод з історії. Зимовий палац, тимчасовий уряд засідає і вважає, що він приймає якісь рішення, а в той час цей палац штурмують революційні матроси і солдати.

У мене запитання до лідерів депутатських груп і фракцій: а де ви були вчора? Ви сьогодні демонструєте свою рішучість, виступаєте такими собі героями поразок. Чому ви вчора не пояснили ситуації? Чому ви сьогодні виносите все це на конфлікт? Ви ж прекрасно розумієте, що те рішення, яке прийнято, я маю на увазі указ, воно має політичний характер, за ним стоять настрої мільйонів людей. Це перше питання.

Тепер друге питання, шановні колеги. А чому нас люто ненавидить українське суспільство? Обирає людей і люто ненавидить. Тому що довели тут, узурпували владу, поділили парламент, поділили посади, поділили все, що ділиться в країні, частину депутатів відкинули на маргінес, заявивши, що вони злочинці, що начебто люди за них не голосували. Ми не консолідовані, ми не корпоративні і не єдині, тому й ставляться до нас так, як ми цього заслуговуємо. Ми ж здаємо один одного, правий він чи неправий. Згадайте Савченко, згадайте інші моменти. Хіба це Верховна Рада? Я не кажу вже про те, коли виступають депутати, які цвяха не забили, будки не зробили, а розказують про погану Верховну Раду. Так іди з неї. Ну, не може в будь-якому колективі вчитель розповідати іншому, що хтось поганий. Немає колективу. Ми не є обличчям країни. А зараз кажемо про те, якою має бути виборча система. Немає досконалої виборчої системи. Вони всі погані. Але те, що ви пропонуєте, шановні колеги, нагадує мені підписання миру за поразку.

Давайте скажемо так: а в нас є політичні партії, які реально є політичними партіями? Я можу сказати, що їх декілька. Якщо ми хочемо мати партійні списки, то треба щоб Мін'юст перевірів, наскільки вони відповідають вимогам закону. І в нас буде партій, які на одній руці можна порахувати, роззуватися не треба. І не буде проблеми, не буде метрових або двохметрових бюлетенів.

Тому пропозиція така: давайте припинимо цю істерику і подивимося, який пропонується проект закону. Можливо, треба було б додаткові консультації провести з Президентом України, бо ініціатива за ним. Скільки б ви тут не розповідали, хто що порушив, ви згадайте, що ви порушили. Наплювали і розтоптали цю Конституцію, а тепер б'єтеся, наче в випадках.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 30 секунд.

ЛИТВИН В.М. Можливо, треба було б продумати цю виборчу систему. Не розповідайте мені про продажних мажоритарників. Я чомусь не бачив на Житомирщині, коли трапився буревій і знесло

покрівлі будинків, люди під дощем, щоб там стояла хоч одна політична партія! Ну, не бачив я цього! *(Оплески)* Давайте знайдемо золоту середину. Нехай ті люди, які мають авторитет в окрузі, заробили його працюючи... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо. Ми все зрозуміли, шановний пане Литвин. Ми так розуміємо, що ви зараз закликаєте перевірити, в тому числі й те, чи існує партія «Слуга народу». Дуже правильна пропозиція.

Народний депутат Романюк передає своє право на виступ пані Продан.

ПРОДАН О.П., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»)*. Добрий день, шановні колеги! Я хочу зараз звернути увагу всіх присутніх тут, у залі, і виборців, громадян України, які дивляться на нас і слухають, на те, про що ми говоримо, – зміна виборчої системи. Це питання цікаве для всіх: і мажоритарників, і списочників. Але й для кожного громадянина України важливо, що ми говоримо про зміну виборчої системи. Тому що від того, як обиратимуться до наступного парламенту депутати, залежить те, як вони себе вестимуть у цьому парламенті, яку систему вони створюватимуть у наступному скликанні.

Ми маємо сьогодні указ Президента про розпуск діючої Верховної Ради. І сьогодні саме ми повинні прийняти рішення, як працюватиме наступний парламент. Звичайно, коли повінь, люди потребують допомоги, а партій біля їхніх будинків немає, то люди чекають мажоритарника, який допоможе з державним бюджетним коштом.

Наше завдання – створити умови, за яких державна система працюватиме автоматично, щоб губернатор, голова райдержадміністрації, міська чи сільська рада перед кожною людиною мали можливість виконувати свій обов'язок, нести відповідальність, і людям не треба було чекати допомоги від окремих народних депутатів.

Тому дуже важливим є те, щоб ми сьогодні проголосували за зміну виборчої системи так, щоб завтра парламент працював для кожного громадянина України. І я звертаюся до кожного з вас з проханням сьогодні проголосувати за зміну системи, проаналізувати

законопроект, який буде поданий. Насправді я хотіла б, щоб ми обговорювали сьогодні мій законопроект, який я зареєструвала минулого року, щодо виборчої системи за відкритими партійними списками, за єдиним відкритим партійним списком (*Оплески*), але його не вносять вже другий рік. Тому я пропоную обговорити суттєво той проект, який представить представник Президента. Це перше.

І друге. Прошу Першого заступника Голови Верховної Ради передати моє звернення до Голови Верховної Ради. Сьогодні дуже гарно контролювали мажоритарники видачу карток під час реєстрації депутатів (*Оплески*), дуже гарно контролювали персональне голосування в залі. Тому я прошу розглядати як депутатський запит пропозицію відновити практику УДАРу зобов'язати Андрія Володимировича поставити тут систему персонального голосування, коли не зможе жоден депутат голосувати за іншого ні сьогодні, ні завтра, ніколи. У Києві така система персонального голосування працює вже чотири роки, і рішення приймаються. Дуже прошу це питання розглянути першим після завершення позачергового засідання (*Оплески*).

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

До слова запрошується народний депутат Тарас Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, партія «Блок Петра Порошенка»). «Українське об'єднання патріотів». Шановні колеги народні депутати! Шановний український народ! Ви знаєте, коли у 1947 році Вінстон Черчилль програв парламентські вибори, він сказав свою знамениту фразу, що демократія є найгіршою формою правління, якщо не брати до уваги усі решта. Тому я вважаю, що кожна політична партія, яка себе вважає державницькою, демократичною, патріотичною, не повинна боятися йти на вибори, в тому числі й перевибори.

«Українське об'єднання патріотів» підтримує ініціативу Президента Зеленського в частині указу Президента стосовно розпуску парламенту. Ми вважаємо, що ніхто в цьому залі не повинен боятися

демократичної процедури перевибору цього парламенту, тим паче що всі підстави для його розпуску були, і ми це прекрасно знаємо.

Колеги, коли в мене була нагода зі своїми друзями партійцями зустрітися з представниками «Великої сімки», послами великих європейських країн, ми після ейфорії голосування в першому читанні проекту Виборчого кодексу просили їх вплинути в будь-який спосіб (заяви, коментарі, рекомендації) на парламент, Адміністрацію Президента стосовно того, щоб пришвидшити і поставити питання про відкриті виборчі списки швидше, не відтягуючи їх, то послі багатьох європейських країн сказали, що вони не втручаються в це наше питання, бо це наша внутрішня справа. У їхніх країнах є різні виборчі системи: хтось має чисту мажоритарку, хтось – чисту пропорційну систему, хтось – змішану, але в кожній країні є відкрита, прозора виборча система.

Тому «Українське об'єднання патріотів» буде послідовним у цьому питанні. Ми виступаємо за те, щоб проголосувати в цьому залі за відкриті списки і бути чесними перед українським народом, перед своїми виборцями (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

До слова запрошується народний депутат Різаненко (*Шум у залі*).

Друзі, у нас сьогодні, очевидно, є проблеми з системою «Рада». Я зараз зачитаю список виступаючих, який є в головуючої: Різаненко, Бабак, Шахов, Соколов, Петренко, Савченко. Будь ласка, подивіться, чи він співпадає з тим, що є на комп'ютерах депутатів.

Будь ласка, пане Різаненко, вам слово.

РІЗАНЕНКО П.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності (одномандатний виборчий округ № 97, Київська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Добрий день, шановні колеги! Народний депутат Різаненко, обраний по виборчому округу № 97, Київщина. Я хочу нагадати, що в історії нашого парламентаризму застосовувалося багато різних систем. Нагадую, перше та друге скликання обиралися повністю за мажоритарною системою, навіть у два тури, третє і четверте – за змішаною, п'яте та шосте – виключно за пропорційною

або, як люблять це називати, за закритими списками, сьоме та восьме – за змішаною. Тому, коли ми чуємо фрази, що давайте проголосуємо за щось нове у вигляді виключно пропорційних списків, то це не нове, це вже два рази було. Про якість того нового країна могла судити.

На мою думку, в дійсності проблема нашої країни взагалі не в системі виборів. Вона фундаментально полягає в тому, хто фінансує виборчі процеси і партії. І, на жаль, в нашій країні склалася система, коли чотири-п'ять найбагатших людей країни контролюють медіа-простір та великий капітал, виключно вони можуть дозволити собі фінансувати виборчі списки, партії. Така система, скажемо так, є ексклюзивною. Що це означає?

Багато хто тут читав і цитував книжку «Нації занепадають». У чому зазначається успіх тих чи інших націй. У побудові процесів прийняття рішень включені інтереси якомога ширшого кола осіб. Чим більше включено інтересів, тим більше це рішення в інтересах країни і цілої нації, а не вузького кола осіб.

У нас, на жаль, склалася система, коли виборці широким загалом не готові фінансувати партії. Виключно пропорційна система – враховуються інтереси чотирьох-п'яти дуже впливових осіб. При всіх недоліках змішаної системи вона дає можливість по 198 округах, враховуючи окуповані території, враховувати інтереси більшого кола осіб, а не чотирьох-п'яти осіб. Так, це не є ідеальна система, ми повинні це визнати. Тому що право бути обраним без 100 тисяч доларів і зі 100 тисячами доларів різне. Але виключно пропорційна система зводиться до прийняття рішення лише чотирма-п'ятьма людьми в цій країні.

Знаєте, я боюся, що прийняття рішення про закриті списки взагалі призведе до режиму п'ятиолігарщини, а враховуючи той виборчий момент, який є сьогодні, взагалі до одноолігарщини в цій країні.

Тому, якщо ми думаємо не про особисті інтереси, а про інтереси країни, потрібно залишати більш інклюзивну систему, на даний момент – змішану. У перспективі ми можемо поспробувати і відкриті списки, і я є співавтор одного із таких законопроектів. Ми розуміємо, що...

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 30 секунд.

РІЗАНЕНКО П.О. Ми розуміємо, що із запущеним виборчим процесом це вже неможливо, це може бути прийнято на майбутнє. Хочу сказати свою думку з цього приводу, поділяючи цю ідею, що і це не приведе до покращення якості. Але, мабуть, і цей урок нам потрібно пройти, щоб дійти до того, що треба обмежити участь великого капіталу у виборчих процесах, наприклад, для початку заборонити телевізійну рекламу (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги! За моєю інформацією Апарат Верховної Ради ще не зареєстрував відповідні законопроекти, тому я продовжую нашу дискусію, як мінімум, на 10 хвилин.

До слова запрошується народний депутат Парасюк. Будь ласка.

ПАРАСЮК В.З., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, самовисуванець). А чого ви боїтеся? Напевно, вас жаба давить, що за п'ять років ви за державний бюджет робили лавки в округах, а тепер це не можна ніяк використати у так званій кар'єрі. Я хочу вам нагадати, що ваш прямий обов'язок – не вікна ставити в округах за рахунок платників податків, а створювати чесне і справедливе законодавство, яким повинно користуватися суспільство. Має бути чітка партійна приналежність і чітка політична відповідальність. Бо тут привикли п'ять років посидіти, попідігравати владі, а потім – я не з ними, я їх не знаю, оберіть мене ще раз, я вам ще декілька доріг зроблю. Ось така реальність у нас, в країні.

Тому, знищуючи мажоритарку, ми робимо крок вперед. Ми не Англія і не Норвегія, ми поки що Україна, в якій панують політична корупція і маніпуляція (*Оплески*).

Хочу розказати про свій досвід мажоритарника. Я ходив до Кабінету Міністрів чотири роки, просив, щоб дали гроші на добудову однієї із шкіл на Львівщині. Знаєте, що мені казали? Проголосуєш за бюджет – будуть тобі гроші для твоєї школи. То, я хочу сказати, це не моя школа, це школа державна, до якої ходять українські діти, і це треба пам'ятати. Ця брехня вже просто надоїла.

Тут народний депутат каже, що політичні партії не мають приїжджати на місця лих. Та і народні депутати не мають приїжджати. Туди повинні приїжджати органи виконавчої влади і допомагати людям (*Оплески*).

Запам'ятайте собі раз і назавжди, викиньте думку, що ви незамінні народні депутати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується народний депутат Соловей, якому передав слово народний депутат Шахов.

СОЛОВЕЙ Ю.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ № 89, Івано-Франківська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Виборчий округ № 89, Гуцульщина і Покуття. Тут лідери фракцій попередньо намагалися нас переконати, що нам треба голосувати, і терміново, за нову закриту виборчу систему. Та це, друзі, абсолютно не нова система. Це система 2006-2010 років, коли тут, у Верховній Раді, сиділи водії, масажисти, секретарки, брати, куми і свати (*Оплески*). Ось до чого закликають голосувати партійні лідери.

Коли ви кажете про партії, то назвіть мені в парламенті партію з визначеною ідеологією. Назвіть праву, правоцентристську, ліберальну, хоч одну партію. Я знаю проекти з лідерами, я знаю, хто стоїть за цими лідерами. Давайте називати чесно речі своїми іменами, що закрита партійна система – це є заколот олігархів, заколот олігархів на чолі з Президентом Зеленським з метою привести сюди три-чотири обличчя, а за цими обличчями – своїх водіїв, секретарок, щоб рулити цим парламентом, як їм потрібно.

Ще один момент, який мене просто дістав. Попереджаю, ще раз хоч один лідер так говоритиме, виходитиму і виступатиму. Я мажоритарник, і ви мене звинувачуєте у гречкосійстві? Моєю гречкою є мої ноги, якими я пройшов на своєму окрузі 350 зустрічей (*Оплески*). Моєю гречкою є найвіддаленіший садок, моєю гречкою є школа, моєю гречкою є ФАП, в якому я був. 350 зустрічей!

А в мене запитання: лідери фракцій, а коли ви, хоча б раз, були в Косові, Снятині, Верховині? Скажіть, будь ласка, хто з вас був у цих найвіддаленіших районах?

І останнє. Парламент є не лише єдиним органом законодавчої влади, а й єдиним найвищим представницьким органом. Скажіть, будь ласка, якщо ми приймемо закриту систему, хто представлятиме в парламенті Снятинщину, Верховинщину, Косівщину? Назвіть прізвище

цієї людини? Чи це будуть 99 відсотків київських людей, які сидять тут, у Києві, проживають, їздять на «лендровежах» і «лендкрузерах»?

Тому я підтримую депутата Шахова, який правильно каже, що всі найрозвинутіші країни – Сполучені Штати Америки, Велика Британія, Франція – мають чисту партійну мажоритарну систему, щоб у нас не було лідера, а була людина, яка відповідає перед конкретним виборцем. І ми повинні до цього прийти (*Оплески*).

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги! Я маю зробити повідомлення. Буквально кілька хвилин тому зайшов законопроект, підписаний Президентом України, в Апарат Верховної Ради України. Я дав доручення невідкладно зареєструвати його, розмножити і роздати народним депутатам України. Ви пригадуєте, навіть, коли ми приймали бюджет... (*Шум у залі*).

Я прошу тиші! Депутати мають бачити, за що будуть голосувати. Особисто я прочитав законопроект двічі, і був здивований і розчарований, що першою законодавчою ініціативою Президента Зеленського є введення закритих партійних списків. Адже ще кілька днів тому з цієї трибуни всьому українському суспільству була дана обіцянка щодо введення відкритих списків. На жаль, у законопроекті запропонована система – повністю закриті партійні списки.

Колеги, коли працівники Апарату Верховної Ради зареєструють, розмножать і роздадуть законопроект всім депутатам, я поставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного пленарного засідання двох законопроектів, поданих Президентом України.

А зараз, щоб дати час на множення, я продовжую виступи народних депутатів ще на 10 хвилин.

До слова запрошується Єгор Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Я хочу сказати всім людям: якщо ви виборець і голосуєте за

корупціонера в партії, він вас продасть, продасть багато разів, і ви станете біднішим і менш захищеним, якщо ви виборець і голосуєте за корупціонера від округу, буде те саме. Ви не врятуєтеся за жодної виборчої системи, якщо голосуватимете за корупціонера, за людей, які не можуть пояснити своє майно, свої зв'язки, свої рішення. Це перше.

Друге. Якщо ви хочете бачити інший парламент, іншу країну, йдіть займатися політикою. Головна проблема України в тому, що дуже багато принципових, талановитих, нормальних людей залишають управління державою шахраям. І поки цю проблему не буде розв'язано, жодна виборча система України не врятує.

І третє. Якщо ви вже вирішили або думаєте займатися управлінням державою, не обкраданням держави, не обманюванням людей, а управлінням державою, то найкраще в цьому вам допоможе система виборів за відкритими списками партій, коли люди голосуватимуть і за конкретну політичну силу, якій вони готові делегувати відповідальність, і за конкретну людину, яку вони хочуть бачити депутатом від цієї партії. Саме це рішення треба сьогодні підтримувати.

Шановні, чудові, неймовірні українці, якщо ви не будете управляти своєю країною самі, а робитимуть це за вас інші, буде дуже «херово».

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується народний депутат Олег Петренко. Підготуватися пані Савченко, потім – Шуфрич, якому передав слово Литвин. Я слідкую за Регламентом. Ви ж чули, що сказав Голова.

Будь ласка, пане Петренко, вам слово.

ПЕТРЕНКО О.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 194, Черкаська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні виборці! У кулуарах сьогодні журналісти запитують мене: як голосуватиме народний депутат Олег Петренко? Принципово заявляв і відповідав, що ніколи не визначаюся з тим, як голосуватиму, допоки не побачу на власні очі законопроекти,

не знатиму про що йдеться (*Оплески*). Тому у своєму виступі я хочу сказати, що народний депутат Олег Петренко і політична партія «Національний корпус», яка зараз стоїть біля стін парламенту, вимагаємо скасування мажоритарної системи. Мажоритарна система – це, не побоюся сказати, диктат меншості. І не трагедія, і не вина тієї частини людей, яка готова локалізувати свої вимоги до потенційного обранця гречкою, дитячими майданчиками, іншими подібними речами. Покажіть мені хоч одного мера міста, хоч одного депутата-мажоритарника, який збудував би в окремо взятому окрузі якийсь рай чи Швейцарію в Україні. Немає такого. Лише системні зміни в країні, зміни на загальнонаціональному рівні, і тоді в кожному окрузі відчують виборці ці зміни.

«Національний корпус» вимагає зменшення прохідного бар'єру, щоб нові політичні сили мали можливість потрапити до парламенту. Але «Національний корпус» вимагає і відкритих партійних списків (*Оплески*). Тому що вчорашні кадрові призначення дуже насторожують. Ми вже бачили любих друзів, бізнес-партнерів, бачимо, ще раз кажу, з, де-факто, вчорашніх призначень з продовженням сьогодні, за яким принципом дехто, як на мене, планує формувати закриті списки, і це також може бути біда.

Тому вимагаємо, щоб у тому законопроекті, який ми все-таки побачимо, було і скасування мажоритарки, і 3 відсотки прохідного бар'єру, і відкриті партійні списки.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги! До президії надійшло кілька заяв від депутатських груп і фракцій, представники яких матимуть можливість реалізувати своє право на виступ. Також кілька народних депутатів України вимагають надання слова для репліки щодо процедури ведення, які також отримають свою законну хвилину на виступ. Усе фіксується. Пан Голова сказав, що сьогодні йдемо за Регламентом (*Шум у залі*).

Вибачення ще буде. Зачекайте.

До слова запрошується пані Савченко. Будь ласка.

САВЧЕНКО Н.В., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Сьогодні з цієї трибуни люди, які тут «проживають» уже п'ять років, а до того ще 24, багато розповідали про порушення Регламенту новим Президентом, порушення закону, Конституції. Вони не згадують про порушення, які були за часів Порошенка, який став не гірше Януковича, який так само тримав диктат у парламенті, Гройсман так само тримав диктатуру у парламенті. У них це виходило не гірше, ніж у Януковича.

Зеленський не порушив Конституції. Зеленський виконує волю народу. Довіра до парламенту, яка залишилася, – мінус 2 відсотки. А довіра до новообраного Президента показує той результат, що саме Президент має повне право реалізувати волю народу, а не парламент.

Ви говорите зараз про мажоритарку. Але парламент – це єдиний орган законодавчої влади, і, я думаю, повинен зробити так, щоб у випадках, коли буревії зривають дахи, допомагали людям добре екіпіровані, усім необхідним оснащені, з хорошою заробітною платою пожежники, рятувальники, працівники спецпідрозділів, а не депутати бігали, лазили по дахах і робили вигляд, що допомагають. Щоб покрасити лавку, не треба їхати депутату і робити селфі, достатньо комунальних працівників з гідною зарплатою. Хіба не є роботою парламенту забезпечити роботу країни? Ваша робота в законах – чесних, а не лобістських. Лобістські закони як були під уряд і президентство Януковича, так були і під уряд і президентство Порошенка. Народ не побачив змін.

Саме тому українці зараз хочуть, щоб у когось знайшлася воля, сила волі, політична воля реалізувати ті зміни, на які є запит в українського народу.

Так, звичайно, є багато різних схем, різних проектів про те, якою краще буде виборча система в Україні. Кожна із них себе пробувала в Україні, кожна принесла свої ризики. Не може бути без ризиків система, коли люди самі не хочуть змінюватися, і постійно приходять одні й ті самі. Так, закриті списки гірше, ніж відкриті. Я вважаю, що Володимир Зеленський має повне право розпустити Раду, має повне право запустити нову виборчу систему, незважаючи на те, що це не вкладається у визначені рамки на теперішній час законодавством,

тому що на це є політична воля, є запит суспільства, є підтримка суспільства.

Я б воліла голосувати за відкриті списки, без мажоритарки, з тривідсотковим прохідним бар'єром, щоб, дійсно, цей парламент можна було очистити в еволюційний спосіб новими політичними силами, які не мають підтримки, коли лідер є тягачем і кожне місце в прохідному списку коштує від 2 до 5 мільйонів, бо в лідера є обличчя. Партії типу...

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 30 секунд.

САВЧЕНКО Н.В. Я не буду продовжувати, а скажу лише одне: повірте, вас є ким замінити. До цього парламенту прийдуть політики нової моделі. Так, вони ввійдуть сюди босими ногами, але з відкритими серцями і з чистою совістю. Заміна вам є! Додому, шановні колеги, додому!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується народний депутат Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую, шановна пані головуюча. Шановні колеги! Ну, не можу вас не привітати з тим, як сказав Голова Верховної Ради України, що відсьогодні ми діємо за законом і Конституцією. Але питання: а як ми діяли 4,5 року? Я думаю, біля Конституції і точно біля закону.

Я, чесно кажучи, як і вся Україна, вчора сидів біля телевізора і чекав, чим завершиться зустріч Президента України і голів фракцій. Ви знаєте, у мене є невеликий досвід аналізу, але навіть я повірив, що досягли консенсусу, знайшли компроміс. Розуміючи те, чого так всі бажають, і насамперед мажоритарники, що закону про вибори за відкритими списками, на жаль, не встигаємо сьогодні прийняти. І всі плакали і казали: «Ми так хочемо, але не встигаємо». Знайшли тимчасовий компроміс – повернення до пропорційної системи, і, скажу чесно, з не дуже і закритими списками, тому що кожен громадянин

України, якщо він хоче, може вивчити список до останнього кандидата, і якщо знайде загальновідомі прізвища, то це його вибір – «любить или не любит», голосувати чи не голосувати.

Хочу сказати, що сьогодні досить цинічно звинувачувати когось у тому, про що вчора самі й домовлялися. Якщо домовилися, що саме такий закон сьогодні будемо розглядати, тоді не треба було дурити когось і сказати ще вчора: «Пане Президенте, а фіга вам!». А так це виглядає по-нашому, по-парламентськи. Але ж люди цього не знають, люди повірили і прийшли.

Шановні колеги! Безумовно, сьогодні ми маємо визначитися. Ми зібралися, в нас уже багато претензій до Президента, кожний вже коментує призначення. Але для того ми і є політиками, не узагальнюйте. Якщо в когось є претензія, виходьте і кажіть: такий, такий, такий, і це нормально, це є дискусія, але обманювати, я вибачаюся, «кидати» – это некрасиво».

Тому я сподіваюся, що все-таки ті компромісні домовленості, які відбулися вчора, будуть реалізовані. І не треба боятися спілкуватися з українським народом. Якщо навіть і достроково...

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 30 секунд.

ШУФРИЧ Н.І. Ми всі розуміємо певну проблематику щодо сто-відсоткової відповідності указу про розпуск парламенту до Конституції України. Але я можу привести низку прикладів, коли на Конституцію не зважали, приймали політико-правові рішення. А скажіть, будь ласка, є логіка в тому, що ця Рада має бути розпущена? Безумовно, є. Не треба боятися людей, треба іти і спілкуватися з ними.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується народний депутат Олександр Черненко, якому передав своє право на виступ народний депутата Євлахов.

ЧЕРНЕНКО О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Добрий день, шановні колеги! Ви знаєте, кілька днів

тому, буквально в понеділок, Президент Зеленський, коли стояв за цією трибуною, закликав всіх нас якнайшвидше розглянути проект Виборчого кодексу, виборчу систему за відкритими списками. І я як один із авторів цього проекту, як керівник робочої групи хотів стати і аплодувати. Але не встав і не аплодував, бо звик довіряти справам, а не словам. І сьогодні ми побачили справи, точніше, ще не побачили, лише почули, що ніяких відкритих списків, ніякого Виборчого кодексу. Сьогодні нам пропонується повернення до того, що ми вже проходили: закриті списки та ще й, якщо я не помиляюся, з імперативним мандатом. Друзі, це не є повноцінна виборча реформа.

Для чого потрібна зміна виборчого закону? Зміна закону потрібна не для того, щоб одні партії завели більше депутатів, а інші – менше, а для того, щоб отримати іншу, кращу якість майбутнього парламенту. Чи пропонує нам система закритих партійних списків кращу якість? Ні.

Тут до мене багато хто казав про водіїв, масажистів, секретарок. Яка різниця, чи купується мажоритарний округ, чи купується місце у списку? І те, і те є політична корупція. І, на жаль, сьогодні швидко написаним на коліні законопроектом, якого ми й досі не бачили, пропонується одну корупцію змінити на іншу. Це не те, що обіцяв нам Президент.

Можна сказати, що я відстоюю якісь вузько політичні інтереси. Ні. Друзі, почитайте сьогоднішні заяви громадського руху ЧЕСНО, заяви представників громадської мережі ОПОРА, громадської організації «Комітет виборців України», які закликали не голосувати сьогодні за цей законопроект. Друзі, давайте цього не робити. І якщо ще в цьому законопроекті з'явиться імперативний мандат, це взагалі суперечить всім нашим зобов'язанням перед Радою Європи, чітко критикується Венеціанською комісією, це не можна голосувати не під яким соусом. Але я не хочу тільки критикувати, я хочу пропонувати.

Друзі, я послухав виступи: всі за відкриті списки. Давайте сьогодні не будемо займатися імітацією виборчих реформ, а нормально, підготовлено з наступного пленарного тижня, з вівторка, перейдемо до розгляду проекту Виборчого кодексу в другому читанні. Так, не встигаємо на ці вибори, але не ми в антиконституційний спосіб ці вибори достроково назначили. Вибори мали відбутися у жовтні, і нормально б прийняли, і пішли б за кодексом на вибори. Зараз хочете провести

в антиконституційний спосіб вибори, ще й запхнути таку виборчу систему, яка може зробити в цьому парламенті одноосібну диктаторську більшість.

Тому, друзі, сьогодні не голосуємо, а з вівторка всі працюємо над проектом Виборчого кодексу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Олександрє.

Шановні колеги! Зараз множиться законопроект, щоби всі народні депутати могли нарешті ознайомитися з першою законодавчою ініціативою новообраного Президента, зареєстрованою у Верховній Раді України.

Тому ще 10 хвилин дебатуємо, потім будемо рухатися далі.

Запрошується до слова пан Ляшко, якому передають своє право на виступ його колеги Лозовой і Кириченко. Прошу. Потім виступатимуть пані Білозір і пані Юринець.

ЛЯШКО О.В. Шановні колеги! Я розраховував, що першою законодавчою ініціативою новообраного Президента Зеленського будуть зміни до Конституції щодо скасування недоторканності Президента, депутатів і суддів (*Оплески*).

Другу законодавчу ініціативу, яку ми чекали від Президента Зеленського, – зміни до Конституції щодо скорочення чисельності депутатів парламенту до 250 осіб (*Оплески*).

Третю законодавчу ініціативу, яку ми чекали від Президента Зеленського, – закон про процедуру імпічменту Президента України і про відкликання народних депутатів, якщо вони не виконують свої обов'язки (*Оплески*).

Що ми натомість отримали? Перший законопроект, який подав Зеленський, демонструє одне – його прагнення очолити корупцію. Відомий вислів з фільму «Хрещений батько» про Дона Корлеоне: «Якщо мафію не можна подолати, її треба очолити». Схоже, Зеленський пішов саме цим шляхом.

Приклади. Законопроект про виборчу систему, яку подав Зеленський, – це консервація корупції, освячення корупції в парламенті, спроба узурпувати парламент.

Кадрові рішення. Подивіться кадрові рішення Президента Зеленського. Вчорашнє призначення Богдана, який підпадає під дію

люстраційного закону, главою Адміністрації Президента. Він люстрований, він не має права працювати главою Адміністрації Президента. Призначений.

Подивіться сьогоднішні призначення. Баканова, керівника «95 кварталу», призначено першим заступником Голови СБУ! СБУ, яка мала б займатися захистом безпеки і державності, перетворюється на «95 квартал». Але проблема ще й в тому, що відповідно до статті 13 Закону України «Про Службу безпеки України» заступники Голови СБУ призначаються Президентом за поданням Голови СБУ. Відповідного подання, за моєю інформацією, немає.

Отже, всі призначення, які зараз здійснює Президент Зеленський, неконституційні, суперечать закону. Це узурпація влади, коли, користуючись тимчасовим рейтингом, захоплюють владу.

Президенти Кучма, Янукович, Порошенко робили все, щоб підпорядкувати собі парламент, робили все, щоб перетворити парламент в Адміністрацію Президента. Що зробив Зеленський? Замість того, щоб змінити виборчу систему, дати можливість обрати новий парламент за відкритою виборчою системою, щоб зменшити рівень корупції, він вирішив обрати парламент за корупційною системою і узурпувати його, щоб отримати тут більшість. Він робить те, що робив Янукович, Порошенко, Кучма. Але я застерігаю українців і кожного з вас, шановні колеги, що це не найголовніша проблема, яка сьогодні стоїть перед Україною. Найголовніша проблема, яка сьогодні стоїть перед Україною і перед парламентом – це реванш проросійських сил, реванш Москви (*Оплески*), на порозі якого ми стоїмо. Згадайте, як під час інавгураційного, досить яскравого, оригінального виступу Зеленського підплигували регіонали. Востаннє вони так плигали 16 січня 2014 року, коли приймали диктаторські закони (*Оплески*). Як мавпи, плигали до стелі, коли Зеленський говорив про відновлення стосунків з Росією. Ми не проти відновлення стосунків з Росією, але не за рахунок капітуляції і поразки. Вчорашня ініціатива Зеленського про референдум, про дружбу з Росією – це зрада пам'яті мільйонів українців, які сьогодні борються за Україну (*Оплески*). Яка дружба з Росією, коли російські війська на Донбасі? Яка дружба з Росією, коли вбито десятки тисяч українців?

Сьогодні п'ять років, як під Волновахою, Рубіжним вбили 18 військовослужбовців 51-ї бригади. Зробили це бойовики Безлера. І нам розказують про дружбу з Росією!

Учора, під час консультацій, я прямо запитав Зеленського, всі учасники підтвердять, чи збирається він скасовувати закон про мову, чи збирається продавати землю іноземцям. Зеленський не дав відповідей на ці питання. Я попереджаю українців: новий парламент, де буде більшість регіоналівських і зеленських, перше, що спробує зробити, то це скасувати закон про мову, прийняти особливий статус для Донбасу і продати землю іноземцям.

Я хочу сказати українцям: наша команда іде до нового парламенту, іде на вибори для того, щоб захистити Україну. Я і моя команда не дамо скасувати закон про мову, не дамо прийняти особливий статус для Донбасу, не дамо продати землю іноземцям і не дамо допустити реваншу Кремля, щоб вони хазяйнували в Україні. Я йду, щоб захистити Україну! Ми йдемо на вибори, щоб не допустити реваншу регіоналів, Януковича і Кремля.

Я хочу сказати українцям фразу, яку сказав Зеленському, коли він ішов після інавгурації, і вся країна, весь світ побачили його реакцію, його злий погляд на мене: «Володимире, погано почав, погано кінчиш». Ось так і буде. Реваншу Москви... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується народний депутат Барна, якому передала своє право на виступ народний депутат Білозір. Це я інформую тих, в кого проблеми з комп'ютерною системою і зі списком виступаючих *(Шум у залі)*.

Колеги, будь ласка, не кричіть. Ще буде час.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, увага! Повідомляю, що законопроект вже є на сайті Верховної Ради України. Але ми повинні роздрукувати хоча б кілька примірників. Проект має 450 сторінок. Зараз весь Апарат працює над тим, щоб роздрукувати його і занести до залу. Ми жодного рішення не приймали, не роздавши народним депутатам законопроектів. Думаю, за 15 хвилин проект буде в залі. Ми почекаємо, поки

його занесуть до залу, потім будемо розглядати. Ми будемо діяти так, як діяли завжди. Апарат працює на всю потужність.

Будь ласка, Барна, вам слово.

БАРНА О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Христос воскрес! Олігархат вирішив узурпувати повністю владу, вклавши мільярди у партійні проекти. І тепер шляхом маніпуляцій хоче позбавити народ прямого права обирати конкретного депутата, який має бути підзвітним не партійному блазню, а народу, котрий має голосувати, виходячи зі своїх переконань, на благо народу і країни, а не за вказівкою представника фракції чи власника партії, щоб до Верховної Ради обиралися депутати саме від народу, а не водії, охоронці, партнери чи партнерші.

Отож, поданий мною і депутатами законопроект про повну мажоритарку в 450 депутатів, є саме той, якого потребує народ. Бо народні депутати першого і другого скликань були найпорядніші і найпринципованіші. Це підтверджує досвід і Сполучених Штатів Америки, і Англії, і Франції. За їхньої розвинутої партійної системи відповідальності, вони не дозволили собі узурпувати владу, віддали право обирати парламент саме народу.

Запитайте людей, яку вони хочуть систему виборів, і 99 відсотків вам скажуть, що виключно мажоритарну, бо кожен із них не довіряє жодній партії. То про яку партійну систему виборів може йти мова? І перед тим, як узурпувати владу, до партій, які будуть висувати водіїв, партнерів і партнерш чи тих самих всіх сценаристів «95 кварталу»... А, може, давайте краще оберемо 95-у окрему Житомирську десантно-штурмову бригаду? *(Оплески)*. Хлопці не так обізнані політично, але питання принципності захисту країни, захисту інтересів держави в них беззаперечне.

Лише депутат-мажоритарник дивиться прямо в очі своїм виборцям, знає їхні біди і вирішує їх, а не ховається за сміттям, аферами з «Таміфлю», «газовими королевами» та іншими, чи за розписки Корбана продає інтереси держави. Якщо не вистачає вам грошей на школу, позичте в Коломойського чи Корбана, які вони вкрали в Україні, і вам вистачить.

Епоха нав'язаної фейкової бідності минула, натомість приходить епоха реальної загрози національним інтересам, загроза державі, загроза нашим військовим, загроза майбутньому наших дітей. Новообраний Президент вже порушив Конституцію України щодо виборів, закон про люстрацію, щодо оббріхування і маніпуляції з системою виборів, нав'язує нам боротьбу нібито за чистоту. А де покарання антимайданівців, таких як Портнов?

Як сказав Симон Петлюра: «Нам не страшні московські воші, нам страшні українські гниди», а особливо коли ці політичні гниди із зеленим відтінком.

Слава Україні! Слава нації!

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги! Дозвольте поінформувати вас про наступне. Під час консультацій із новообраним Президентом паном Зеленським я як Перший заступник Голови Верховної Ради України підняла низку питань і звернулася до новообраного Президента з проханням і вимогою, щоб він і його команда уникли сексистських заяв та жартів по відношенню до Верховної Ради України і українських жінок. Як ви знаєте, це моя принципова позиція, яку я буду захищати і в стінах Верховної Ради України, і поза її межами.

Заяви одного із радників новообраного Президента Зеленського про Верховну Раду, як про якусь вікову жінку, яку треба згвалтувати, обурили мільйони українців і українок. Я вважаю, що разом ми маємо це засудити (*Оплески*). Ми нікому не дозволимо публічно принижувати українських жінок.

Зараз до слова я хочу запросити жінок, народних депутаток України, записаних на виступ, які представляють міжфракційні депутатські об'єднання «Рівні можливості» і «Жінки. Мир. Безпека».

Спочатку виступить пані Юринець, потім – пані Сусллова, якій передав слово пан Юрик. Будь ласка.

ЮРИНЕЦЬ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Шановні українці! Я депутат-мажоритарник, яку в 2014 році із двох депутатів-мажоритарників обрали по мажоритарному округу. Але біля мене стоять жінки, які зайшли до Верховної Ради за списком. І сьогодні, напевно, жінки, наприклад, які пройшли війну, так само заслуговують бути тут, у парламенті, бо вони вже є послами миру (*Оплески*), виступають у НАТО, ООН, і їх треба підтримувати. Дуже важливо, щоб система виборів була зрозумілою, щоб розуміти яким чином вони мають сюди потрапити.

Є зареєстрований законопроект № 1456, норми якого змушують на місцевих виборах враховувати квоту, і це квота однієї статі, бо хто знає, як це буде за кілька років. Я стала депутатом-мажоритарником після того, коли у 2019 році пройшла за списком партії «УДАР» до місцевої ради. Свій округ я пройшла своїми ногами. Дуже важливо, щоб ми сьогодні всі разом усвідомили, що в короткій виборчій кампанії дуже складно жінці довести, що вона може на цій певній території відстоювати свої права. Дуже важливо, шановні колеги народні депутати, щоб ці квоти були дотримані.

Коли в Сполучених Штатах Америки мене запитали, як це зробити, я жартуючи сказала, що сильні, потужні чоловіки скоріше стать змінять, але жінок не допускать.

Тому сьогодні ми маємо зрозуміти, що якість парламенту залежить від нового Виборчого кодексу, який має дати всім шанс і рівні можливості. Шанс жінкам потрапити до парламенту має бути прозорим і зрозумілим. Ми маємо дати можливість обиратися за відкритими списками, де жінку буде видно. Якщо цього не буде у змінах, то в законопроекті немає жодного шансу бути прийнятим. Давайте думати, і щоразу, щось пропонуючи, не будемо завуальювати певних речей. Зараз дуже непросто і дуже важко (*Оплески*).

СУСЛОВА І.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Шановні чоловіки! Насамперед, хочемо звернутися до вас. Ми,

представниці міжфракційних депутатських об'єднань «Жінки. Мир. Безпека» та «Рівні можливості», говоримо про те, що в нас розпочалася нова політична епоха, і від усього жіноцтва України вимагаємо підтримати право жінок бути присутніми тут, в українському парламенті (*Оплески*).

Вже доведено, що найпотужніші країни світу закріпили право жінок бути в парламенті на рівні з чоловіками – не менше 30 відсотків. Вони довели, що можуть розвивати гуманітарну, економічну, безпекову сфери не менш ефективно, ніж чоловіки.

І сьогодні, коли ми декларуємо рух в Європу, нехай це буде тестом для вас, шановні наші колеги, шановні наші депутати, тестом на те, чи підтримуєте ви нас, жінок, які представляють 52 відсотки населення України. Ми сподіваємося, що в законопроекті, поданому Президентом, буде чітко визначено право жінок бути присутніми на рівні не менше ніж 30 відсотків іншої статі, закріпленої в кожній п'ятірці... Перепрошую, однієї статі, щоб не було непорозумінь... Тут підказують, можливо, чоловіків.

Друзі, колеги, я хочу зазначити, що в нас вже навіть є підготовлений законопроект і порівняльна таблиця до нього. Усе, що нам необхідно, – ваша підтримка. Сподіваємося, що ми її отримаємо.

Дякую.

ЮРИНЕЦЬ О.В. Бо, на жаль, у законопроекті, поданому сьогодні, цього немає. І дуже цікаво, як ми зараз тут швидко опрацюємо 400 сторінок, і чи побачимо ті речі, про які говоримо.

Давайте сьогодні, дійсно, дуже ефективно попрацюємо згідно з Регламентом, визначимо потрібні речі: відкриті списки, прив'язаність до людей, до представництва географії тут, у парламенті, до представницького органу влади, все, про що ми щоразу кажемо і декларуємо.

Дякую. Слава Україні!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується Перший заступник Голови Верховної Ради України Ірина Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги! Ви знаєте, сьогодні в кулуарах до мене підійшла одна колежанка, яка вперше була в парламенті, і запитала: «Невже ви хочете залишити мажоритарку?». Я їй відповіла: «Ні. Ми хочемо залишити Україну».

Мій голос був 226-м за скасування мажоритарки, тому що я завжди відстоюю принципи. Але ніколи, ніколи в цій залі ми не повинні повернутися до закритих списків, з яких почався реванш Януковича в цій залі. Хтось ще пам'ятає такі прізвища як Олійник, Лозинський? Я їх добре пам'ятаю. Це ті, які зруйнували потім Україну, і їх ніхто не знав (*Шум у залі*).

Я маю право виступати тут як Перший заступник Голови Верховної Ради.

Пане Голово, через те, що мене весь час перебиває одна й та сама фракція, прошу додати мені 30 секунд.

Шановні колеги! П'ять років тому цей парламент був оновлений на 50 відсотків, сюди зайшли нові обличчя. Але сьогодні українські виборці бачать, що немає нових і старих облич, є ті, які захищають принципи, і ті, які зраджують принципам (*Оплески*).

Сьогодні активісти, ті люди, які дали нам мандат під час Майдану і Революції Гідності, закликають парламент не зрадити питанню відкритих списків. П'ять років ми до них дослухалися. Невже сьогодні ми повернемо сюди гречкосіїв, оцих партійних вождів, які планують на партіях заробити під час виборчої кампанії, і ще завести сюди свою обслугу, яка прийматиме рішення на зраду Україні! Цього не має бути!

Друзі, ви знаєте, під час зустрічі з новообраним Президентом Зеленським я точно не про «ксиви» говорила і не про перевибори, а про зовнішню політику України, тому що мене найбільше хвилює, що під час інавгураційної промови не прозвучали: російська агресія, НАТО, ЄС – ті речі, які сьогодні є надзвичайно важливими для України. Чи розуміємо ми ризики формування однопартійного управління Українською державою, які створюють для того, щоби сюди зайшло 300 голосів однієї політичної сили або в колоні з «п'ятою колоною», які скасують голосування щодо Конституції України стосовно ЄС і НАТО, які просто дозволять нашим партнерам зрадити Україну, переагрупувавши взаємини ЄС, США з Росією за рахунок України.

Усі сьогодні бачили заяву Кремля про тристоронні перемовини Франції, Німеччини, Росії про Україну. А де там Україна була?

Я хочу нагадати, що ключова позиція Президента Порошенка і його зовнішньої команди – нічого про Україну без України. Нічого про Україну без України! І це є такою червоною лінією, яку ніхто не може переступити.

Тому, шановні колеги, якщо сьогодні ми діємо відповідно до Регламенту, я закликаю поставити на голосування пропозицію про відкликання проекту Виборчого кодексу, над яким парламент працював два роки, і він в нас підготовлений до другого читання. Якщо ми переходимо до розгляду іншого законопроекту, першим голосуванням ми маємо відкликати проект Виборчого кодексу. Тут сидить повно видатних юристів. Чому ви про це не говорите? Це перше.

Друге. Я так само прошу, щоби всі підтримали...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, додайте 1 хвилину, оскільки перешкождали.

ГЕРАЩЕНКО І.В. 30 секунд. Лише відкриті виборчі списки. Я так само відстоюю позицію, що мажоритарка – це неправильно, лише відкриті виборчі списки. Але, дослухаючись до Дуні Міятович, інших видатних представників ОБСЄ, Венеціанської комісії та інших міжнародників, ми можемо пропонувати введення цих списків за рік до наступних виборів, а не за п'ять тижнів, зафіксувавши це сьогодні, продемонструвавши нашу волю.

І третє. Гендерні квоти. Вони не стосуються жінок, вони стосуються деяких чоловіків, які недостойні бути в цьому залі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Колеги, увага! Виступи народних депутатів завершено (*Шум у залі*)

Колеги, я прошу всіх заспокоїтися. Через 10 хвилин обіцяють принести в зал перші примірники законопроекту. Наголошую ще раз, на сайті законопроект уже опублікований.

Зараз я надам по 1 хвилині Євтушку і Голубу (*Шум у залі*).

Я сказав, що зараз Євтушок і Голуб, потім я надам по 3 хвилини двом депутатським фракціям. Сподіваюся, за той час уже піднесуть

перші примірники. Орієнтовно через 8 хвилин ми перейдемо до прийняття рішення про включення обох законопроектів до порядку денного пленарного засідання.

Євтушок. Будь ласка, 1 хвилина.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Я зараз звертаюсь до вас, пані...

Прошу передати слово Андрію Ілленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Андрію, вам слово.

ІЛЛЕНКО А.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 215, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). «Свобода», місто Київ. Я депутат-мажоритарник, двічі обраний в місті Києві на одному й тому самому окрузі, і я хочу звернутися до моїх колег. Це ви ще п'ять років тому написали у своїй Коаліційній угоді, що зміните виборчу систему, скасуєте мажоритарку, бо казали, що це найкорупційніша система.

Хочу сказати, що за п'ять років на мій округ із усіх ваших фондів, які ви виділяли собі, на мій округ було виділено нуль коштів. І я не жаліюся (*Шум у залі*). Я не жаліюся, я нічого не просив.

А тепер давайте згадаємо, як ці гроші розподілялися. Хто голосує за уряд, тому дають гроші на округ, хто голосує за бюджет, не читаючи його, тому дають гроші на округ. Ви це хочете зберегти? Ви хочете «гречку» зберегти в округах?

Я і «Свобода» за відкриті списки. Це очевидно. До речі, Зеленський також давав обіцянку, що виступатиме за відкриті списки. Давайте зараз проголосуємо за прийняття проекту Виборчого кодексу в другому читанні або хоча б зробимо найменше: дамо можливість новим партіям зайти до парламенту, зменшивши бар'єр до 3 відсотків і скасувавши мажоритарку, як найкорупційнішу складову. Давайте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

ІЛЛЄНКО А.Ю. І наостанок я хочу сказати, що вчора були досить небезпечні заяви від представників уже нової влади про референдуми щодо стосунків з Росією, про компроміси. Ви знаєте, я не розумію, про які компроміси йдеться. Нехай конкретизують представники уже нової влади, про які компроміси йдеться, коли окупаційна армія на наших землях? Про які компроміси йдеться, коли Росія ставить завдання знищити нас?

Тому, будь ласка, українське суспільство чекає чітких пояснень...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Хочу нагадати, що згідно з Регламентом Верховна Рада України на позачерговому пленарному засіданні, скликаному на вимогу Президента України, можуть розглядатися виключно ті законопроекти, які були ним представлені в поданні. Розглядати проекти закону, кодексу щодо відкритих списків ми можемо на нашому пленарному засіданні, яке планово буде наступного тижня, якщо буде рішення комітету. Сьогодні ми можемо розглядати виключно ті законопроекти, які подав Президент України.

Зараз до слова запрошується Голуб. Потім – виступи від фракцій і голосування.

ГОЛУБ В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 197, Черкаська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Черкащина, виборчий округ № 197. Шановні колеги! Спочатку маленьке зауваження представникам президії. Згідно з Регламентом Верховної Ради України, якщо народний депутат вимагає слова щодо процедури ведення, воно надається невідкладно. Тому, коли народний депутат просить слова з процедурних питань, прошу надавати.

Зараз я хочу скористатися нормою частини другої статті 100 Регламенту щодо подачі альтернативного законопроекту народним депутатом України, а наразі є зареєстрований законопроект [№ 10319](#) і вже альтернативний [№ 10319-1](#), і залишаю за собою право протягом 14 днів внести інший альтернативний законопроект. Тому ми не можемо розглядати зазначений законопроект навіть у першому читанні.

Більше того, частиною третьою статті 101 Регламенту передбачається відхилення (*ad hoc*) від процедури розгляду законопроекту, визначеного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

ГОЛУБ В.В. Якщо законопроект визначений Президентом України як невідкладний, ми можемо скоротити строк, але не більше ніж наполовину терміну.

Тому я вношу офіційну пропозицію скоротити строк з 14 до 10 днів, поставити це питання на голосування і продовжувати діяти відповідно до Регламенту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Хочу наголосити, що я поставлю на голосування пропозицію лише про включення законопроекту до порядку денного. Якщо він буде включений, я зможу поставити на голосування і вашу пропозицію щодо скорочення строку, яку безсумнівно вважаю слухною.

Домбровський. Будь ласка.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 11, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! У мене запитання щодо Регламенту і процедури. Навіщо сьогодні нас зібрали в українському парламенті? З точки зору здорової логіки, чому не можна було це зробити завтра? Чому не можна було сьогодні попрацювати над законопроектом, щоб подивилося Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України, і підготувати документ, а не робити цирк в українському парламенті?

Я хотів би закликати всіх. Друзі, давайте перестанемо знищувати український парламентаризм. Тут було багато слів про Конституцію, що ми живемо в парламентсько-президентській республіці. Усе те, що відбувається сьогодні в українському парламенті – це знищення ключової інституції, до речі, так само, як і знищення президентської інституції за рахунок того, що документ не підготовлений.

Влада і держава – це баланс, це діалог, а не війна. Я закликаю: перестаньте знищувати Україну!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Я дам вам аргументовану відповідь. Учора це питання ставилося на обговорення під час консультацій. Усі питання до Президента України. Я згідно з законом маю невідкладно скликати Верховну Раду на позачергове пленарне засідання, якщо є відповідна пропозиція Президента.

Учора ми запитали і він пояснив, що хоче чимшвидше, бо планує через кілька годин затвердити указ про розпуск парламенту. Голова ЦВК пояснила, що змінювати законодавства не можна не лише під час виборчої кампанії, а й за рік до виборів. Але він попросив нас змінити виборче законодавство до указу, який вступить в дію після публікації його в Офіційному віснику Президента України. Ось таке було надане пояснення.

Консультації були відкриті, вони записувалися, тому, думаю, цілковито можу передавати інформацію, який був мотив сьогодні скликати засідання Верховної Ради на 12 годину.

Щодо рівня підготовки законопроектів, я з вами повністю згоден. Але ми не можемо ані на йоту вийти за межі чинного закону. Хоча б хтось у цій країні має діяти згідно чинного законодавства, хоча б хтось має бути осередком стабільності в цій державі, і це український парламент – Верховна Рада України. Будемо чекати, коли інші навчаться діяти в рамках чинного законодавства.

Колеги, до президії надійшли дві заяви: від групи «Партія «Відродження» та фракції «Опозиційний блок» і, так хотілося сказати, що від коаліції, але вже не від коаліції, а від фракцій «Народний фронт» та БПП.

Слово для виступу надається Долженкову. Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). «Опозиційний блок». Дуже багато опозиціонерів розвелось останнім часом, чи не так? Хтось казав, що треба припинити знищувати український парламентаризм. А я як представник «Опозиційного блоку» констатую, що він був знищений у 2014 році,

коли ви об'єдналися в коаліцію, позбавили нас контрольних функцій, посад, сказали, що ми «п'ята колона» Кремля і не маємо права здійснювати будь-який контроль. Але ви забули, що ми є представниками українських громадян, які голосували за нас, висловлювали іншу точку зору.

Хтось казав про узурпацію. А що відбувалося протягом чотирьох-п'яти років? Це не узурпація європейської України? А які ви закони прийняли? Мовні закони, релігійні закони. Поділили українців на два сорти: ті мають право на пенсії, ті, які знаходяться на неконтрольованих територіях, не мають права на пенсії, ті – «ватники», ті – патріоти. Ви почали знищувати парламентаризм з цього залу, коли почали конфронтувати з нами. Ви навіть не намагалися шукати консенсусу, говорили про те, що ваша позиція є правою, а ми не є патріотами України.

Я вкотре вам кажу, що тут сидять усі патріоти, представники українського народу, але бачення розвитку України в нас інше. Україна зараз живе в іншій реальності. Ви кажете, що не треба врегулювати конфлікт на Донбасі шляхом перемовин. А ви послухайте, що кажуть про це люди. А люди кажуть, що військового вирішення немає. Якщо немає військового вирішення, будь ласка, виконуйте волю людей, інакше вас виметуть на парламентських виборах. Хто не розуміє, як проводити перемовини, того не буде у дев'ятому скликанні. Адже люди відчувають чіткий сигнал, що першочерговим завданням парламенту дев'ятого скликання є врегулювання жакливної ситуації, яка вже триває понад п'ять років, саме шляхом мирних переговорів.

«Опозиційний блок» заявляє, що ми в дев'ятому скликанні скасуємо закон про декомунізацію, скасуємо мовний закон як неконституційний (*У залі кричать: «Ганьба!»*). Ми будемо докласти зусиль щодо мирного врегулювання ситуації на Донбасі. І що б ви там не говорили, ваш рейтинг є мінусовим, і ви є тимчасовим явищем у цій політиці.

Тому стосовно пропорційної виборчої системи ми будемо підтримувати пропорційну систему, але, звичайно, за відкритими списками, бо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

ДОЛЖЕНКОВ О.В. ...бо вона є найбільш прийнятною. Адже ані мажоритарна, ані пропорційна системи з закритими списками не є ідеальними. Але ми не маємо права відривати народних депутатів від відповідних округів, а це виключно пропорційна система з відкрити списками. Ви ж самі про це декларували, то голосуйте за відповідний Виборчий кодекс, голосуйте ці законопроекти, ви ж обіцяли це людям (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Я хочу зазначити, колеги, що прозвучала неправдива інформація з трибуни Верховної Ради України. У 2014 році Верховна Рада України врятувала Україну. Коли і Президент, і уряд, і ваші так звані лідери втекли з України, тоді парламент прийняв удар. Коли пішли окупаційні війська на Україну, коли треба було захищати життя наших людей, Верховна Рада України врятувала їх.

Я хочу вам повідомити ще раз, що ви не зможете відмінити ні законів про декомунізацію, ні церковних законів, ні закону про мову, бо цього ніколи вам не дозволить український народ. Ви думаєте, що у повітрі запах реваншу? Принохайтеся, це запах палаючих шин. Запамятайте Майдан! Український народ ніколи вам не дозволить зруйнувати в нашій Україні основоположні, фундаментальні цінності. Я це кажу відповідально, і я впевнений, весь зал мене підтримує.

Зараз вже роздали головам фракцій законопроект.

Від фракцій «Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт» виступає Максим Бурбак.

Через 3 хвилини я поставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного даного законопроекту.

Будь ласка, Максиме, вам слово.

БУРБАК М.Ю. Дякую, шановний пане спікер. Фракція «Народний фронт», виборчий округ № 204. Так-так, ви не помилилися, я депутат-мажоритарник, який голосував за прийняття проекту Виборчого кодексу в першому читанні, яким підтримується виборча система за відкритими списками з урахуванням в другому читанні регіонального закріплення депутатів.

Попри закиди інших голів фракцій, які розказували, що в людей інший запит, то я з ними спілкуюся безпосередньо. Я можу вам

сказати, що в селах Заставнівського району за 27 років незалежності України не було жодного депутата. Ви розказуєте, що засівають гречкою, будують школи, ставлять вікна. Так, я з вами погоджуюся, це не наша функція, але люди хочуть дискусії, спілкування зі своїми реальними законодавцями, щоб сказати їм свої потреби, а ми могли тут реально представити їх інтереси. Люди вимагають відкритих списків, хочуть бачити своїх депутатів.

Прикро, що Президент Зеленський, який у понеділок, під час інавгурації, сказав, що треба розглядати новий Виборчий кодекс, яким і передбачаються саме відкриті виборчі списки, над яким працювали понад рік в робочих групах, опрацьовано понад 4 тисячі поправок, і ми готові до його розгляду в другому читанні, сьогодні подає закриту виборчу систему, політичну корупцію і рабство депутатів у фракціях. За це фракція «Народний фронт» жодним чином голосувати не буде.

Хочу ще нагадати деяким гарячим головам у цьому залі, які вимагають негайного розгляду законопроекту, який просто визначає майбутнє нашого парламенту. Пригадую події 2014-2015 років, коли ми ще в складі коаліції обговорювали прийняття законопроекту про місцеві вибори. Як тоді наголошували, що треба змінювати систему, оновити систему, зробити інші списки. Потім подивилися, провели вибори, під час яких з'ясувалося, що третина округів зовсім не мають депутатів. Сказали, що ми помилилися, недолуга система. А що будете казати, якщо помилитеся сьогодні? Ніхто про це не говорить. Хто буде за це відповідати?

Я вважаю, ми не повинні голосувати сьогодні за даний законопроект, яким передбачаються саме закриті корупційні списки. Там немає нічого, крім назви від відкритих списків. Ми не можемо дати законсервувати систему.

І найголовніше. Якщо тут нас не чують, давайте почуємо громадянське суспільство, а саме громадський рух ЧЕСНО, який щойно звернувся до депутатів з проханням не брати участі у змові (*Оплески*) олігархічним кланам закріпитися в цьому сесійному залі. «Народний фронт» не підтримуватиме закриті списки, подані для того, щоб закріпилася корупційна система.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Колеги, хочу підтвердити, що до мене звернулися громадські організації, громадський рух ЧЕСНО та інші з проханням не підтримувати цієї корупційної системи.

Проте ми вже можемо переходити до голосування. Законопроект розданий головам фракцій, на сайті він є, кожен може ознайомитися з ним. Прошу всіх зайняти свої місця в залі і приготуватися до голосування.

Поки депутати заходять до залу, хочу оголосити, що 21 травня був день народження в мого товариша Миколи Карпюка, українського політв'язня, якого в Росії незаконно засудили до 22,5 року ув'язнення за надуманими звинуваченнями. Ми зробимо все можливе, щоб звільнити нашого громадянина з російського полону та повернути його додому. Привітаємо Миколу Карпюка з 55-літтям.

Друже, з днем народження! Ми визволимо всіх політв'язнів, які захоплені в полон російським агресором. Вітаємо, друже Миколо! *(Оплески)*. Дякую.

Ми переходимо до прийняття рішення. Шановні народні депутати! Прошу максимально зоблізуватися.

Згідно до статті 23 Регламенту ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного пленарного засідання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку зі зміною виборчої системи для виборів народних депутатів України» ([№ 10319](#)) та альтернативного законопроекту [№ 10319-1](#). Прошу голосувати. Голосуємо! Це лише включення.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях.

«Блок Петра Порошенка» – 17, «Народний фронт» – 2, «Опозиційний блок» – 19, «Самопоміч» – 17, Радикальної партії Олега Ляшка – 0, «Батьківщина» – 15, «Воля народу» – 0, «Партія «Відродження» – 0, позафракційні – 22.

Ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного пленарного засідання проекту Закону «Про внесення змін до

Закону України «Про публічні закупівлі» щодо здійснення закупівель під час виборчого процесу» ([№ 10317](#)). Прошу голосувати.

«За» – 127.

Рішення не прийнято.

Колеги, увага! (*Шум у залі*).

Я зараз скажу по фракціях.

Колеги, я говорив з Нефьодовим, і він сказав, що всі труднощі вони можуть вирішити, немає ніякої необхідності у прийнятті змін до Закону «Про публічні закупівлі».

Будь ласка, покажіть по фракціях.

«Блок Петра Порошенка» – 17, «Народний фронт» – 7, «Опозиційний блок» – 24, «Самопоміч» – 20, Радикальної партії Олега Ляшка – 16, «Батьківщина» – 16, «Воля народу» – 1, «Партія «Відродження» – 0, позафракційні – 26.

На жаль, колеги, ми не змогли жоден із законопроектів включити до порядку денного. Зараз я надаю слово Першому заступнику Голови Верховної Ради України Ірині Геращенко для оголошення заяв, після чого я буду змушений закрити позачергове пленарне засідання Верховної Ради України.

Будь ласка, пані Ірино.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги! До президії Верховної Ради України надійшла низка надзвичайно важливих заяв.

Згідно з поданими заявами та відповідно до частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про вихід народних депутатів України: Заліщук Світлани Петрівни, Корнацького Аркадія Олексійовича, Лещенка Сергія Анатолійовича та Найєма Мустафи зі складу депутатської фракції партії «Блок Петра Порошенка» у Верховній Раді України.

Відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України восьмого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Бізнес-Варта», співголовами якого обрано народних депутатів України Івана Мірошніченка та Сергія Лабазюка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, пані Ірино.

Отже, колеги, позачергове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Чергове пленарне засідання відбудеться у вівторок, 28 травня, о 10 годині. Чекаю всіх у сесійному залі для продовження нашої непростої, але такої потрібної для країни роботи.

Дякую вам.